

Podmaniczky Szilárd

A beteg

(részlet egy kórházi burleszkből)

Valter egyedül fekszik a szobában az ágyán, keze feje alatt, valamit dudorász, közben forgatja szájában a lázmérőt. Egyszer csak karcos roppanás a szájában, eltört a lázmérő. (röhögés) Valter előkapja az ágy alól a kacsát, abba köpködi a lázmérő üvegmorzsáit. (kuncogás)

Eközben belép a szobába Aliz, ide-oda grasszál, ágyazgat, párnát ráz föl stb. (fütty, őrjöngés).

ALIZ: Hogy van a mi kis Valter betegünk? Tán csak nem nyelte mélyre a végbélkúpot? (röhögés)

VALTER: Azt mondja, ez a végbélkúp volt? (röhögés) – és Valter merészen bámulja Alizt.

ALIZ: Nem szeretem, ha így néz!

VALTER: Talán emlékeztetem valamelyik megboldogultjára? (kuncogás)

ALIZ: Valter, maga senkire nem tud emlékeztetni.

VALTER: Sajnálom. Őszintén. De, esetleg, egy tál lecsóra? (röhögés)

ALIZ: Magának máson se jár az esze, csak a szex.

VALTER: Maga mondta. (bizalmasan) De nem hallotta senki, köztünk marad.

Beront Emma mama a maga 120 kilójával. Egy derékszögvonalozó van nála, amivel Aliz ágyazását ellenőrzi.

EMMA MAMA: Mi marad maguk között? (zsivaj)

Aliz szinte vigyázzba vágja magát Emma mama láttán.

VALTER: Azt mondták, itt a falnak is füle van. De hogy magának is!? (röhögés)

EMMA MAMA: Valter fiam, behúzhatja a fülét, farkát!

VALTER: Megmutatja, hogy kell? (röhögés)

ALIZ: A szabvány szerint ágyaztam, párna a huzattal harmincfokos szöveget zár, kispárna csücske a plafontól két méter húsz centi.

Valter fölveszi a kacsát, araszokkal méricskéli. (röhögés)

EMMA MAMA: Paplanhuzat-vastagság?

ALIZ: Egy egész két tized milliméter.

EMMA MAMA: Ápolónő szempillahossza?

ALIZ: Kicsi.

EMMA MAMA: Téves! A lehető legkisebb...

Valter a köldöke és a hónalja távolságát méri araszokban, csiklandozza magát. (röhögés)

EMMA MAMA: A Csúcs kérdések, csúcs válaszok, csúcs fejeknek kezdési időpontja? (röhögés)

ALIZ: (belefagy a szó)

EMMA MAMA: Pedig a macskám háromszor is megnézte az ismétlést. (kuncogás)

VALTER: Nem azt mondta, hogy fél éve elütötte egy autó?! (röhögés) Hosszan fékezett és maga már csak piros csíkot látott az úttesten (röhögés), és aztán szétszórta az úton a májkonzerveket? (röhögés)

ALIZ (súgja): Nem, az a férje volt. (röhögés)

Emma mama egy hatalmas tablettát vesz elő a zsebéből, leteszi Valter éjjeliszekrényére.

EMMA MAMA: Ez a napi adagja. A doktor úr sietett az este, egyben írta föl. (röhögés)

Valter nehezen fölemeli a tablettát, mintha irtalmatlan súlya lenne, nézegeti. (kuncogás)

VALTER: De ezt hogy vegyem be? (kuncogás)

EMMA MAMA: Vízrel, fiam. (röhögés)

ALIZ: Nem lenne egyszerűbb, ha a gyógyszer venné be őt? (röhögés)

EMMA MAMA: Mindannyiunknak egyszerűbb lenne. De akkor a gyógyszer szenvedne migrénben. (kuncogás)

Valter egyik kezében a karórája, méri, mennyi idő alatt esik ki a másik kezéből a nagy gyógyszer.

Aliz Valter és Emma mama közé áll, mint egy műsorközvetítő, takarja Valtert, majd mondókája közben „Jeleplezi”.

ALIZ: Valter megméri a gyógyszer pulzusát. (röhögés)

Valter erősen koncentrálni.

EMMA MAMA: Sokkal különbet láttam az Őld meg magad habshivaccsal! show-ban. (röhögés)

Valter koncentrálni.

EMMA MAMA: Indítsa azt az órát és ejtse már le, szerencsétlen!

VALTER: Nem lehet.

Emma mama elégedetlenül csóválja a fejét.

VALTER: Azt mérem, mennyi ideig nem esik le. (röhögés)

Fót doktor toppan a szobába, de csak cammog, mint egy túlhajszolt lajhár. (fütty, ováció)

FÓT DOKTOR: Megoperáltattam magam szívre, vesére, a szilikonokat is berakattam a fenekembe, és most mégis, valamit elkaptam. (röhögés)

És Fót doktor elkapja a Valter kezéből lehulló hatalmas pirulát, összeesik. Aliz leül egy székre, a körmét reszelgeti egy bögrébe. Emma mama odarohan, de előbb a nagy gyógyszert teszi zsebre.

EMMA MAMA: Megvan a holnapi adagja is, Valter.

És csak aztán segíti föl Fót doktort.

EMMA MAMA: Doktor úr, az Isten szerelmére, ne a betegek előtt haljon meg, kizárják az etikai bizottságból. (röhögés)

VALTER: Csúnyán néz ki, doki!

FÓT DOKTOR: A feleségem is mindig ezt mondta. (röhögés)

EMMA MAMA: Ne is törődjön vele, doktor úr, az a lényeg, hogy a válóperben magának ítélték a házat, a bútorokat meg a garázst. *(kuncogás)*

FÓT DOKTOR: De a kocsit nem! *(röhögés)* Most mivel álljak be a garázsba? *(röhögés)*

Aliz a körmeit nézegeti.

ALIZ: Vegyen egy másik autót, ha-ha-ha, de most pirosat, majd hozzálakoztatok. *(röhögés)*

Emma mama odasegíti egy székhez az orvost, Aliznak veti oda.

EMMA MAMA: Babakocsi nem kéne!?

VALTER: Na, mondja, doki, mi a panasz! *(kuncogás)*

FÓT DOKTOR: Tegnap este uborkát vacsoráztam majonézzel, azóta ráz a hideg. *(nevetés)*

VALTER: Persze, mer' a rizst meg a rántott gombát elhagyta. *(röhögés)* Pedig mondtam magának mindig, itt könyörögtem *(Aliz bólogat)*, hogy ne csak a savanyúságot meg a mártást egye. *(nevetés)*

FÓT DOKTOR: Mit csináljak? Válogató vagyok. *(nevetés)*

EMMA MAMA: De ha egyszer az én főztömet kóstolná, doktor úr!

VALTER: *(fanyalogva)* Óriási nagy kelbimbókat! *(röhögés)* Ekkora nagy epreket! És aztán jöjjön a fagyaltkehely, ami még csak a jéghegy csúcsa! *(röhögés)*

EMMA MAMA: Mit tud maga erről? Láttam, amikor a konyhást megfenyegette egy rántott szelettel, és képes volt a húslevest borlopóba szívni. Azt hiszi, így készül a beöntés. *(kacaj)*

Megszólal Valter éjjeliszekrényén a telefon, fölveszi.

VALTER: Tessék? Itt a Beteg... Hogy Fót doktor beszorult a liftbe?... kétlem... Ja, vagy a fia?... Akkor nyugodtan játssza végig a partit... Mi?... hogy elnyerte a szerelőtől a szerszámos ládát?... *(röhögés)*

FÓT DOKTOR: Ó, fiam a liftben, szenteltessék meg a... *(kuncogás)*

Emma mama fölkapja a doktort, nyakába akasztja a háromszögvonalzót, tuszkolja kifelé a szobából, szinte röpülnek. Közben Valter röhögcsél a telefonba, puszikat dobál, csiklandja, amit hall.

EMMA MAMA: Alexnek szorulása van..., és mindig a nőgyógyászat és az urológia között. *(röhögés)*

Emma mama és Fót doktor el. Valter leteszi a kagylót, Aliz már a lába ujján rászolyozza a körmét. Hirtelen csönd költözik az egész szobára. Valter áhitattal nézegeti Alizt. Aliz mutatja a bögre tartalmát.

ALIZ: Így keletkezik a porcukor. *(röhögés)*

VALTER: Tudja mit, Aliz?

ALIZ: Ha?

VALTER: Tanítson meg számolni! *(röhögés)*

Aliz elgondolkodik, abbahagyja a reszelést, leteszi a bögrét az éjjeliszekrényre.

ALIZ: Például, hány ág van ebben a szobában?

VALTER: Kilenc. *(röhögés)*

ALIZ: Hogy lenne már kilenc, amikor csak négy! Na, ez a számolás. *(röhögés)*

Hirtelen kicsapódik az ajtó, bejön Sebes, a beteghordó, maga után húz-vonszol egy betegszállító ágyat. Rajta két beteg keresztbe fektetve. Az egyik Simon bácsi, a másik Rudi. Mindkettőnek égnek áll a haja, az öregnek az ősz tincsei, a fiatal Rudinak meg ez a frizurája, kefefrizura. A betegszállító ágy alsó tartókáján egy nagy karburátor.

Sebes megáll az ágygal, kulcsot vesz elő és kinyitja az egyik szekrényt, pakolászik benne, helyet csinál, hogy betegye a karburátort.

VALTER: Melyikből vették ki? *(röhögés)*

SEBES: A kettős műtőben az a nagy lókolbász alkatú férfi az altatás előtt a sebészre hagyta a „Roverje” lökhárítóját, az altatóorvosra a kuplungtárcsát, a nővérkére a pesszáriumgyűjteményét, nekem csak a karburátor jutott. *(röhögés)*

ALIZ: És ha sikerül a műtét? *(kuncogás)*

SEBES: Kizárt! *(röhögés)* Tegnap kettőig söröztem a sebésszel. *(röhögés)* Úgy vittem haza. Letakartam a fejét a kabátjával, hogy a felesége beengedje. *(röhögés)* De Alizka, nem magát várják a 202-esben, úgy nyomja a beteg a csengőt, hogy görcsöt kapott a keze. *(nevetés)*

ALIZ: És rángatózik?

SEBES: Amíg le nem esett az ágyról, rángatózott. *(röhögés)*

Sebes berakja a karburátort a szekrénybe. Aliz az ajtóhoz tipeg, visszanéz Valterre. Valter a betegszállító ágyra mutat. Aliz el.

VALTER: Ugye, ez nem az ebéd? *(nevetés)*

SEBES: *(mutatja)* Első fogás, második fogás. Fölszeljem? *(kacaj)*

VALTER: Ki nem állhatom a vagdaltat! *(röhögés)*

SEBES: De a kanalat ne hagyja benne! *(röhögés)*

Sebes egyenként vállra kapja a két pasit, és az ágyakba fekteti őket. Lassan eszmélnek.

VALTER: Hé-hé-hé! Mit csinál, Sebes! Ez az én szobám. Azt ígérte a Fót doktor, ha eljátszom a fiának a bronhitiszt, a vízfejet meg lúdtalpat három felvonásban *(röhögés)*, akkor nem rak be hozzám senkit.

SEBES: Látja, Valter, ez a színházkritika. *(röhögés)*

SIMON BÁCSI: *(ébredszik)* Hol vagyok? Ez már a mennyország? Nincsenek valami sokan. *(röhögés)*

SEBES: Nem, tata, sokkal rosszabb.

SIMON BÁCSI: *(vacog, dörzsölgeti magát)* Azt hittem, a pokolban melegebb van. Tegyen pár bűnözőt a tűzre, fiam! *(röhögés)*

SEBES: Annál is rosszabb, Simon bácsi. Életben van. *(kacaj)*

VALTER: Nyugodjon meg, öregem, itt nem sokáig húzza! *(nevetés)*

SIMON BÁCSI: Én márpedig mindenre elszántam magam. Elégettem az összes parkolócédulát meg az összes vásárlási bónuszt. *(röhögés)*

SEBES: Az autóját is fölgyújtotta? *(röhögés)*

SIMON BÁCSI: Milyen autót?

SEBES: Ami a parkolócédulákhoz tartozik.

SIMON BÁCSI: Nem, autóra már nem maradt pénzem, nagyon drágák ezek a parkolócédulák. *(röhögés)*

Rudi is ébredszik, első dolga, hogy a haját megvizsgálja, egészben van-e a frizurája. Sebes kivesz egy szerkentyűt a szekrényből, szerelgeti egy csavarhúzóval.

VALTER: *(Rudira mondja Sebesnek)* Mi van itt, Sebes, úgy tudtam, a vécekefék javítása a szervizre tartozik. *(röhögés)*

SIMON BÁCSI: *(szétnéz)* Ez nagyon előkelő hely lehet, ha itt még véce is van. *(röhögés)*

SEBES: Nyugodjon meg, Valter úr, észre sem fogja venni, hogy itt van.

VALTER: Végül is, ha nincs szaga... *(röhögés)*

RUDI: *(ő is szemlélődik)* Hogy kerültem ebbe a kavicsbányába? *(röhögés)* Nekem azt mondták, csak töltsen ki az űrlapot, aztán itt nyugodtan készülhetek a felvételre. *(kacaj)*

SEBES: Szóval, kavicsbánya? Melyik altatót adták be?

RUDI: *(nyögve)* Nem láttam semmit, a nővérke a hátam mögé állt, azt mondta, toljam le a gatyámat, aztán már nem emlékszem semmire. *(kacaj)*

SIMON BÁCSI: Sok bajod lesz még az életben, fiacskám, ha mindig elájulsz, amikor azt mondják, hogy told le a gatyád. *(röhögés)*

SEBES: Itt mindenkit elaltatnak, hogy ne essen traumába, amikor a civil életből átkerül a kórházi életbe. *(kuncogás)*

VALTER: Téged is elaltattak?

SEBES: Próbáltak. De hoztam magammal egy nagy termoszt, egy injekció, egy kávé, egy injekció, egy kávé. *(röhögés)*

RUDI: Pfuji, biztos cukor nélkül. *(röhögés)*

SIMON BÁCSI: *(a feje fölé nézeget a trófeákra)* Ezeket itt lötték a klinikán? *(röhögés)*

SEBES: Nem, ez régen állatkórház volt. *(röhögés)*

VALTER: Az a kettő ott az enyém, én löttem, kétcsövűvel. *(kuncogás)*

SIMON BÁCSI: Jól etalálta őket, semmi hús nem maradt rajtuk. *(röhögés)* Engem nem akar fejbe löni? *(röhögés)*

VALTER: Ha aláír egy papírt, hogy üzemi baleset volt... *(hörgő röhögés)*

SIMON BÁCSI: Már nem tudok írni, fiam, a kezeimből elköltözött az erő, beleköltözött a kávéfőzőmbe, azóta csupa zacc az egész konyha. *(röhögés)*

Rudi fölkel, menne kifelé, de Sebes fölugrik, bedobja a szerszámokat a szekrénybe, rögbisen ráveti magát Rudira, és leteperi az ágy mellett.

SEBES: Állj, nem mehet sehova!

RUDI: Csak a táskámat akarom, a tankönyveket.

SEBES: Még az kéne, hogy végigfertőzzél mindenkit. *(kuncogás)*

VALTER: *(az arcához kap)* Úristen, könyvek! *(röhögés)*

SEBES: Először fertőtleníteni kell őket.

(képváltás)

Egy oldaltöltős mosógép áll Rudi ágya mellett, mossa a táskát meg a könyveket.

SEBES: *(az órájára néz)* Öt perc múlva lejár a program.

Fót doktor fia, Alex lép a szobába (fütty), teljesen elgyötörve szédeleg, mintha részeg lenne, ágytól ágyig imbolyog, köpenye szétszakadva, most szabadult a liftből, a haja égnek áll.

SIMON BÁCSI: Rudi, a testvéred?

De Rudi csak elképedve nézi a mosógépben forgó-örvénylő tankönyveit és a táskáját.

VALTER: A doktor úr fia, most készül a hivatásra. *(röhögés)*

Alex megáll Valter ágyával szemben, megkapaszkodik a végében.

ALEX: Azt mondta a pszichiáter: „Olyan mélyen nézzen a szemembe, mintha egy liftaknába nézne.” És akkor belezuhantam... *(röhögés)*

Alex összeesik, Sebes a lábánál fogva kihúzza a szobából.

SEBES: Azt mondta a doktor, ha megtalálom a fiát, azonnal vigyem hozzá, ne húzzam az időt. *(röhögés)*

Alex és Sebes el.

(képváltás)

Rudi ül az ágyában, a takaróra fektetve a táskája, a szétázott könyvek, eszelősen bámulja.

RUDI: Hogy fogok így fölkészülni a felvételre?

SIMON BÁCSI: Ne foglalkozz vele fiam, előbb-utóbb úgyis meghalsz. *(röhögés)*

RUDI: De előtte még van két írásbelim meg három szóbeli. *(kuncogás)*

VALTER: Hallgass az öregebbre! Halasztani kell! Ne izgulj, majd ha meghaltál, lesz időd mindenre. *(röhögés)*

SIMON BÁCSI: Majd én is csak ezután kezdek csajozni. *(röhögés)*

Aliz nővér lép be (fütty, ováció), egy nagy állványos szerkezetet tol be, rajta mindenféle műszer, plusz egy pókerautomata, Simon bácsi mellé állítja.

Rudi a salátává ment könyveivel foglalkozik.

VALTER *(Aliznak)*: Az öreg jobban örült volna egy elektromos kemencének. *(röhögés)*

ALIZ *(Simon bácsinak)*: Na, papa, akkor melyiket kapcsoljuk magára? Az életmentő készüléket vagy a pókerautomatát? *(kacaj)*

SIMON BÁCSI: Nem tudom. Mi az az életmentő készülék? *(röhögés)*

RUDI *(dühöng magában, egy víztől csepegő kazettát nézeget)* Még hogy erre majd jól tudok tanulni! *(pofákat vág)* „Vidd be, fiam, magaddal a vízi zenét, a nővérednek is ezt tanácsolta a tornatanár, hogy ezzel átmegy az érettségien.” *(kuncogás)*

SIMON BÁCSI: Mindegy, kedveském. Kecskére káposztát, vagy farkasra kecskét, vagy káposztás tésztát, énnekem már úgyis löttek. Igaz, Valter?

ALIZ: Csak nem? Simon bácsival is aláíratott egy papírt? *(röhögés)*

VALTER: Nem tud írni, és csupa zacc a konyhája. *(nevetés)*

Rudi megtalálja a kacsát, nézegeti.

RUDI: Nővérke, legyen szíves!

ALIZ: Most nem érek rá. *(Simon bácsi felé)* Ha a kecskét berakjuk a csónakba, a káposztát rákötjük a farkas hátára, a csónakot pedig elsüllyesztjük... Nem tudom én ezt, Simon bácsi, majd ha a doktor úr levizitel.

Aliz a műszereket állítgatja.

RUDI *(finnyásan)*: Itt szokott vizitelni a doktor úr? Nincs vécé? *(röhögés)*

VALTER: A nagyvizit a legveszélyesebb, olyankor itt vizitel az összes orvos.

RUDI: Pfuji! És ez mi? *(nézegeti a kacsát)* Majd azt képzelik, hogy ilyen rövid nyelű ütővel fogok itt golfozni!? *(röhögés)*

Ekkor kicsapódik az ajtó, Bondné rohan be a partvisra tekert nedves ronggyal, végigmegy a szobán, de úgy, hogy a szimulált párbeszédváltásnál mindig fordul a felmosóronggyal, majd eltűnik az ajtó mögött.

BONDNÉ: *(női hangon)* Ó, édesem, szeretlek. *(férfi hangon)* Mondd, mondd még egyszer. *(röhögés)* *(női hangon)* Nem tudom, leharapta a nyelvemet egy gyík. *(röhögés)* *(férfi hangon)* Akkor majd újra kinő. *(kuncogás)* *(női hangon)* Csak a testemen keresztül. *(derülés)* *(férfi hangon)* Szállj, csak szállj, madár, te őshüllő! *(röhögés)* *(női hangon)* A tiéd minden porcikám *(kuncogás)* *(férfi hangon)* És hamm, bekapta a jegesmedve. *(röhögés)*

Bondné el.

SIMON BÁCSI: De rég voltam moziban, már nem is emlékszem rá.

RUDI: Akkor honnan veszi, hogy régen volt? *(röhögés)*

Valter fölemeli a telefonkagylót, tárcsáz. Az üres ágy melletti csöng ki. Aliz odaszalad, fölkapja.

SIMON BÁCSI: Biztos a fiúja, a nők akkor szaladnak, ha a fiújuk hívását várják, vagy akkor, ha sok dinnyét ettek. *(röhögés)*

ALIZ: Tessék, Aliz nővér!

VALTER *(elváltoztatott mély hangon)*: Szia, édesem, én vagyok az, a te kéményseprőd. *(röhögés)*

ALIZ: Itt Hófehérke! *(kuncogás)*

VALTER: Ma este tízkor, a parkban, a szokott helyen, ahol nincs világítás. *(moraj)*

ALIZ: És megint olyan koszosan jössz? *(nevetés)*

VALTER: Ne haragudj, édesem, huszonnégyórás szolgálatban vagyok, bármikor hívhatnak, és akkor söprés. *(röhögés)* Már így is feltűnt, hogy sokszor eltűnök; nincs akkora kémény, amivel kimagyarázhatnám magam. *(röhögés)*

ALIZ: És mikor láthatlak már egyszer nappal, és szappannal a kezeden? *(nevetés)*

VALTER: Ne aggódj, édesem, hamarosan megkapom a húszkéményes gyárat, azon annyi kémény van, hogy halálra keresem magam, és akkor elmegyünk innen, mint a huzat. *(kuncogás)*

ALIZ: Mindig ezt mondd! Soha nem mondd azt, hogy *(mély hangon)* ne foglalkozz vele, úgymint átverlek. *(nevetés)*

VALTER: Most nézz a szemembe! Tudnék én neked hazudni?

ALIZ *(majdnem Valter felé fordul)*: Így nem.

SIMON BÁCSI *(a csíkos pizsamáját vizsgálja)*: Biztos, hogy ez az én vonalkódom? *(röhögés)*

(képváltás)

Sötét szoba, mindenki alszik, Valter felkel, a szekrényéhez megy, egy lezárt dobozból kivesszi a kéményseprő egyenruhát, beöltözik, vállára akasztja a seprőt, egy kis téglából bekormozza az arcát, a tükörben megvizsgálja, bekap egy rágógumit, és kimegy a szobából. Simon bácsi álmában megszólal a sötétben.

SIMON BÁCSI: Bocsánat, szabad ez a hely?... Így sokkal kényelmesebb... Ne haragudjon, kilyukasztaná a jegyemet?... *(óriási pisztolydörrenés)* Köszönöm. *(röhögés)*